

[Kristian Thulesen Dahl]

Begrundelse

I forbindelse med debatten om Den Internationale Brigade har spørgsmålet om Danmarks naturlige sikkerhedspolitiske mål været debatteret. Spørgeren ønsker derfor dette belyst i relation til grundlovens § 81.

Svar (1/11 93):

Forsvarsministeren (Hans Hækkerup):

Ifølge grundlovens § 81 er enhver våbenfør mand pligtig til med sin person at bidrage til fædrelandets forsvar efter de nærmere bestemmelser, som loven foreskriver. Det sikkerhedspolitiske målområde for § 81 er således Danmark.

Forsvaret af Danmark er imidlertid ikke begrænset til aktiviteter på dansk område. Også deltagelse i opgaver uden for landets grænser kan efter omstændighederne udgøre et led i fædrelandets forsvar. I overensstemmelse hermed er det i personellovens § 11 bestemt, at forsvarets personel efter forsvarsministerens nærmere bestemmelse har pligt til at forrette tjeneste uden for landets grænser.

I en dom fra 1975 (Ugeskrift for Retsvæsen 1976, s. 395) har domstolene taget stilling til grundlovs-mæssigheden af den tilsvarende bestemmelse i den tidligere personellov. I dommen lagde landsretten til grund, at grundlovens § 81 ikke var til hinder for, at en værnepligtig læge havde pligt til at forrette tjeneste ved FN's fredsbevarende styrker på Cypern. Det hedder i dommen, at tjeneste ved FN-styrken på Cypern kunne tjene Danmarks forsvar, da de opgaver, der løses af de danske militære kontingenter i FN's fredsbevarende styrker i forskellige fremmede lande, er medvirkende til, at lokale uroligheder ikke udvikler sig til omfattende krige, hvorved Danmarks sikkerhed ville blive truet.

Dommen bygger på det synspunkt, at det må bero på en sikkerhedspolitisk vurdering, hvilke typer opgaver der tjener til forsvar af Danmark. Det er således opgavens formål og ikke opgavens karakter eller det geografiske område, opgaven skal løses i, der er afgørende for anvendelsen af § 81, og jeg finder derfor ikke, at der i denne forbindelse er grundlag for at sondre mellem f.eks. fredsbevarende og fredsskabende operationer. Det forslag til præcisering af personellovens § 11, som jeg har

fremlagt i indeværende folketingssamling (L 6, forslag til lov om ændring af lov om forsvarets personel, lov om hjemmeværnet, lov om statens uddannelsesstøtte og lov om værnepligtsorlov m.v.), bygger på denne opfattelse.

Endelig skal det bemærkes, at Danmark forud for den seneste revision af grundloven i 1953 var medlem af såvel FN som NATO. Medlemskab af disse to organisationer åbner mulighed for dansk deltagelse i et bredt spektrum af operationstyper i udlandet spændende fra fredsbevarende opgaver til egentlige krigshandlinger. Da der ikke i 1953 fandtes behov for at ændre ordlyden af § 81, må det lægges til grund, at bestemmelsen ikke vil være til hinder for Danmarks opfyldelse af sådanne internationale forpligtelser.

Spm. nr. S 103

Til *udenrigsministeren (21/10 93)* af:

Kristian Thulesen Dahl (FP):

»Vil udenrigsministeren redegøre for, om regeringens politik over for Kina, som den er kommet til udtryk gennem stor rejseaktivitet de seneste måneder, er udtryk for regeringens generelle fremtidige udenrigspolitik ved overtrædelse af menneskerettighederne i modsætning til tidligere, hvor sanktioner i højere grad blev nævnt som brugbare?«

Begrundelse

Siden regeringsskiftet har boligministeren, finansministeren, Folketingets Finansudvalg og nu udenrigsministeren været på besøg i Kina og har derfor markeret en ny stil over for et land, som konsekvent overtræder menneskerettighederne.

Tidligere, tydeligst i forbindelse med situationen i Sydafrika, blev sanktionerne brugt som et afgørende middel i forsøg på at ændre et lands forhold. Spørgeren ønsker på denne baggrund oplyst, om åbenheden over for Kina er udtryk for regeringens fremtidige generelle udenrigspolitik.

Svar (2/11 93):

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Regeringens politik over for lande, der overtræder de grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, fastlægges ud fra en samlet